

Expunere de motive

privind necesitatea modificării și completării “Legii Lupu”

Legea nr. 1/2000, cunoscută și sub numele de “Legea Lupu”, a trecut prin Parlament în decembrie 1999, în urma unor dezbateri furtunoase pe marginea raportului de mediere între cele două Camere, raport care cuprindea o acută divergență în privința articolului 21. Acesta prevedea – în varianta Senatului și a comisiei de mediere – atribuirea de terenuri, până la 2 ha, familiilor fără pământ din mediul rural. Dezbaterile camerelor reunite ale Parlamentului pe marginea acestui articol a avut loc în data de 9 decembrie 1999 și se reflectă în *Monitorul Oficial al României nr. 245*, partea a II-a, de joi 23 decembrie 1999.

În cadrul acestei dezbateri, s-au produs 29 de intervenții, care s-au adăugat miilor de luări de cuvânt anterioare, în decurs de peste 3 ani de dezbateri, în jurul așa-zisei “legi Lupu”, reflectând lupta dusă în Parlament în problema pământului, între fosta Putere (coaliția PNȚCD, PNL, PD, UDMR) și fosta Opoziție (formată din PDSR, PRM și PUNR).

Bătălia s-a dus din partea fostei Puteri pentru restituirea unor suprafețe de până la 50 de ha terenuri agricole – nivelul anului 1945 – pentru foștii proprietari, neglijând cu totul transformările agrare din România în decurs de peste 50 de ani. Mai mult decât atât, fosta

Putere și-a uitat propriile promisiuni de-a atribui pământ și categoriilor sociale rurale fără pământ, promisiuni prevăzute în așa-zisul “contract cu România” de 200 de zile, cât și în așa-zisul “Manifest de la Ruginoasa” al fostului președinte Emil Constantinescu.

În dezbateri, Opoziția a demonstrat caracterul aventurist al “legii Lupu”, faptul că ea nu ține seama de realitățile actuale ale vieții rurale din România, unde, în ultimii 10 ani, au avut loc transformări în bine (mai multă inițiativă a factorilor economici privați), dar și în rău: jaful din fostele ceapeuri, falimentul programat al IAS-urilor și al agromecurilor, închiderea fermelor agricole și de creștere a porcilor, dezindustrializarea generală etc., având ca efect creșterea exponențială a șomajului și sărăciei. O mare parte a acestora din urmă fac cele mai mari ravagii în lumea satelor, unde au căutat refugiu dezmoșteniții soartei.

“Domnilor – a strigat senatorul Ion Bold – în județul Arad, pe care îl reprezint, ... în fiecare comună există mai mult de 150 de familii care nu au o palmă de pământ. S-au gândit cei care fac legi la acești nenorociți care nu au din ce să trăiască în fiecare zi? Există în Țara Românească acum, peste 500 de mii de familii care trăiesc la țară și care nu au o palmă de pământ” (*rev.cit. p.9*).

Un alt exemplu a fost adus de deputatul Petru Șteolea, care a arătat că în zona Călanului, rata șomajului a crescut la 51%, datorită disponibilizărilor în masă din domeniul metalurgiei, disponibilizări reflectate în creșterea lipsei de șanse de a trăi a multor familii fără pământ din comunele din jur. “Este logic și normal să dăm o șansă

acelor familii. Dacă se găsește o sursă, o rezervă de pământ, acolo, ca să fie împrăștiată” (*rev.cit.*, p.11).

În urma acestor exemple zdrobitoare și a multor altora, reprezentanții fostei coaliții guvernamentale au trebuit să bată în retragere, pentru a nu se umple de oprobiul public. Acoperirea aparențelor a fost făcută într-un mod abil de către reprezentantul PD, deputatul Bogdan Niculescu-Duvăz, care a declarat: “Răspunsul corect este să facem o lege specială, care să evidențieze în mod limpede intenția de împrăștiere din această rezervă pe care o avem și din alte surse, dacă ele pot fi identificate. Noi ne obligăm să depunem această lege specială la începutul săptămânii care vine și vă rog, așa cum am înțeles, pe colegii din Coaliție, să sprijine această *lege specială*, și pe cei din Opoziție, cu bunăvoință, așa cum au dorit să existe această lege, să ne ajute s-o trecem foarte repede prin Parlament”. (*rev.cit.*, p.9).

Pentru salvarea aparențelor, însuși deputatul Vasile Lupu, autorul legii, s-a agățat de această propunere: “Nu am venit la microfon – declara el – decât să felicit partidul aliat, Partidul Democrat, pentru inițiativa legislativă pe care a pregătit-o. Această acțiune de împrăștiere a tinerelor familii, a specialiștilor din mediul rural face parte din programul coaliției de guvernare. Și noi avem un text, dar iată dăm prioritate textului Partidului Democrat și vom susține orice reglementare în acest sens”. (*rev.cit.*, p.12).

Deși, chiar în “legea Lupu”, art. 20, prevede realizarea unei asemenea “legi speciale” pentru împrăștierea familiilor fără pământ din mediul rural, nici în “săptămâna următoare”, cum afirmase

șeful grupului parlamentar PD, Bogdan Niculescu-Duvăz, nici în întregul an următor, reprezentanții puterii nu au înaintat Parlamentului o asemenea propunere legislativă. Ceea ce ne arată îndeajuns că ea era demagogică, făcută doar pentru a arunca praf în ochi electoratului și a salva aparențele așa-zisei “legi Lupu”, care prin coincidență simbolică reflectă chiar titlul cu care a fost botezată.

Iată de ce, electoratul, în special cel rural, a sancționat dur fosta putere, pe reprezentanții PNȚCD-ului scoțându-i pur și simplu din Parlament, iar pe ai PD-ului reducându-le drastic prezența.

Prin votul de la 26 noiembrie 2000 electoratul a acordat celor două partide de stânga, PDSR și PRM, obligația de a amenda “legea Lupu” și a pune în aplicare prevederile din chiar articolul 20 al legii respective.

Cităm în întregime acest articol, pentru că prevederile lui sunt hotărâtoare pentru soluția cea mai potrivită pe care trebuie s-o adoptăm:

“Art. 20: Prin lege specială se stabilesc, pentru terenurile agricole ce constituie proprietate privată a statului, modalitățile de atribuire în folosință ori în proprietatea familiilor tinere, specialiștilor care lucrează în agricultură din mediul rural, personalului didactic, veteranilor de război, prevăzuți în articolul V din Legea nr. 169/1997, sau altor categorii de persoane îndreptățite, potrivit legii, precum și familiilor fără pământ”.

Întrebarea care se pune: de ce au vrut autorii “legii Lupu” să despartă, printr-o așa-zisă “lege specială”, reglementarea lor juridică de rezolvarea problemelor grave ale sărăcimii actuale a satelor noastre?

Și de ce opoziția a cerut ca acestea să fie rezolvate împreună? Este evident că ambele probleme au o bază comună, și anume, *posibilitățile reale existente pe raza comunelor de a se oferi pământ pentru restituiri și pentru împrumuturi*. Clanul politic din jurul PNȚCD a vrut să despartă aceste două aspecte, pentru a fi singur și nestingherit în realizarea restituirilor, dându-le ponderea cea mai mare, și amânând-o pe cea de-a doua *sine diae*, lăsând-o fără baza reală de înfăptuire.

Iată pentru ce a admis o “lege specială” în acest sens. Ea este însă evident defavorabilă rezolvării problemei ca atare. Sarcina celor care vor și trebuie să rezolve cu adevărat această problemă (PDSR și PRM), este să ajungă din urmă “legea Lupu”, - care a intrat deja în aplicare, dar care este departe de a fi încheiată la nivelul localităților, datorită faptului că anul acesta, al aplicării ei, a fost un an electoral – și s-o aplice împreună cu ea, îngustând baza de pornire a restituirilor în favoarea rezolvării cât de cât echitabile a problemei împrumuturilor. Aceasta din urmă reprezintă în momentul de față singura soluție reală pentru a rezolva cât de cât, cumplita sărăcie a unei mari categorii a populației noastre rurale, rămasă fără pământ și fără nici un alt fel de altă bază de subzistență, datorită desființării industriilor aferente agriculturii și a căror reluare este o chestiune complexă și de durată.

Problema sărăciei cere, însă, o rezolvare cât mai urgentă în această primăvară, datorită stării acute a populației despre care vorbim, cât și masei mari a acesteia. De exemplu, în județul Călărași, unde sunt deputat, fiecare comună are peste 200 de asemenea familii,

unde sunt deputat, fiecare comună are peste 200 de asemenea familii, fără pământ și fără nici o altă bază de susținere materială. Urgența rezolvării acestei probleme se impune în mod categoric.

Iată de ce am ales soluția cea mai simplă și eficientă în această privință. Și anume: nu elaborarea și adoptarea unei “legi speciale” pentru aceste împrăștiări, ci amendarea articolului 20 din Legea nr. 1/2000, urmând ca aplicarea prevederilor articolului respectiv să fie însoțită de metodologia de ansamblu a legii fondului funciar nr. 18/1991. Credem că este soluția cea mai potrivită pentru urgența rezolvării problemei care ni se pune, urmând ca alte măsuri pentru redresarea agriculturii și ameliorarea problemelor sociale din lumea satelor să se facă ulterior.

Dumitru Bălăeț

Deputat PRM de Călărași